

Strop na energie se může proměnit v penězovod z Česka do Německa, varuje Lízal

SZ seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-ocima-byznysu-lizal-strop-na-energie-se-muze-promenit-v-penezovod-z-ceska-do-nemecka-214727

Sněmovnou prošel zákon, který umožňuje vládě vyhlásit cenové stropy energií, a to nejen pro koncové spotřebitele, ale i pro libovolné podniky. Vláda sice na tiskové konferenci oznámila, že se strop nebude týkat firem s velkou spotřebou, nicméně zákon zde nechává vrata otevřená.

Vláda tak získá velkou pravomoc, jak bude její nařízení s limity nakonec vypadat a kdo bude z cenových stropů, kromě spotřebitelů, též profitovat.

Zpracovatel zákona bohužel opomenul ošetřit alespoň některá rizika, která plynou při uplatnění stropů, pokud se na výrobu elektřiny využívá plyn nebo zdroje z krátkodobých burzovních obchodů.

Seznam Native

Vášeň, která cinká: Sbíráni mincí je koníček, na kterém můžete vydělat

A proto hrozí, že český státní rozpočet bude de facto subvencovat jak zahraniční firmy a spotřebitele, tak akcionáře českých elektráren, na které zároveň uvaluje daň z mimořádných zisků. Projednávání v legislativní nouzi totiž vyřadilo většinu procesních pojistek, které máme proti chybám v zákonech.

A tady hrozí chyba fatální, protože jde o subvence v řádech desítek miliard.

Riziko vyplývá nejen z kombinace nefunkční energetické burzy a cenových stropů. Na číselně jednoduchých příkladech s matematikou prvního stupně základní školy si ověříme, že jde o zcela logické scénáře.

Účinnost moderních paroplynových elektráren při plném najetí parního cyklu se pohybuje od 50 do 60 procent. Z toho plyne, že na 1 kWh elektřiny potřebují 2 kWh plynu. Proto v reálném světě stojí 1 kWh elektřiny vždy více než dvakrát tolik co 1 kWh plynu. Jenže ve světě pokřiveném s cenových stropy a dotacemi pro nefunkční trhy tohle nemusí platit.

Napřed uvedu příklad méně pravděpodobný, kdy neplatí onen velký rozdíl mezi cenou plynu a elektřiny. Předpokládejme, že cena elektřiny (bez daně) je jen 7 Kč/kWh a plynu 5 Kč/kWh. Tedy situace, kdy v důsledku minimálních obchodů na energetické burze je plyn drahý a elektřina (relativně) levná. V normálním ekonomickém světě je vše v pořádku, za takovýchto cen se nikomu nevyplatí pouštět plynovou elektrárnu, protože by generovala ztrátu.

Ovšem ve světě cenových stropů je situace jiná, racionální chování v něm připomíná Carrollovu Alenku v Říši za zrcadlem. Ponechejme cenové stropy na číslech, jak byly ohlášeny vládou a aplikujme je i mezi podniky, což nová legislativa výslovně vládě umožňuje.

U plynu pak máme strop 3 Kč/kWh s daní, tedy 2,50 bez daně. V takovém světě nám najednou plynová elektrárna vyrábí na plný výkon, neboť za vstup pro výrobu 1 kWh elektřiny potřebuje 2 kWh

plynu, za který zaplatí celkem 5 Kč, a stát doplatí distributorovi dalších 5 Kč. Elektrárna následně prodá výstup za 8 Kč a generuje zisk 3 Kč – který ovšem, protože jde o plynovou elektrárnu, nepodléhá žádným stropům.

Jinými slovy, zisk elektrárny 3 Kč je jen přímou funkcí dotace 5 Kč na vstupu, jinak by nebyla výroba spuštěna. Stát zaplatil celkem 5 Kč, a i kdyby zdanil onen zisk 3 Kč elektrárny 100% (jakože se z mimořádných zisků přepokládá zdanění typicky poloviční), tak bude stát na konci této operace minus 2 koruny.

Následuje obsah vložený z jiného webu. Zde jej můžete přeskočit.

Přejít před obsah vložený z jiného webu.

Pokud elektrárna vyrábí v době exportního nastavení soustavy, dotujeme takto export. V běžném světě tedy země, které dovážejí energii, což jsou pro nás obvykle německé firmy a spotřebitelé. Ti nakonec dostanou z našeho státního rozpočtu ty dvě koruny.

V reálu to pro český rozpočet skončí dokonce hůře, při polovičním zdanění mimořádných zisků je stát minus 3,50 Kč, dotace exportu jsou dvě koruny a akcionáři našich elektráren mají neočekávaný a nezasloužený zisk 1,50 Kč.

Reálnější, ale stejně problematická je situace, kdy je cena elektřiny (bez daně) více než dvojnásobná proti plynu, tedy elektřina třeba 13 Kč/kWh a plyn zůstane 5 Kč/kWh. Za těchto cenových relací se vyplatí mít puštěnou paroplynovou elektrárnu v obou světech, bez stropů i se stropy, potud vše v pořádku. Jenže i v tomto případě, pokud budeme aplikovat nevhodné cenové stropy, opět subvencujeme, tentokrát výrobu, která dotace nepotřebuje.

Ve světě se stejnými cenovými stropy jako dříve státní rozpočet opět doplácí 5 Kč na vygenerovaný kWh elektrické energie, ovšem elektrárna má zisk již 8 Kč. Ve světě bez stropů by zisk byl jen 3 Kč. Pokud aplikujeme realistickou daň z nadměrných zisků ve výši 50 procent, pak stát získá zpět polovinu z 8 Kč, tedy 4 Kč a ve finále

stát bude – ano, minus 1 Kč. Pokud šlo o výrobu v exportním stavu soustavy, tak stát posílá dotace zisku akcionářům našich elektráren ve výši jedné koruny na každou exportovanou kilowatthodinu a zároveň tím motivuje zbytečné pálení nedostatkového plynu.

Je otázkou, proč vůbec mít schéma, kdy ze stropů mohou profitovat podniky, které jsou zároveň předmětem zdanění v důsledku nadměrných zisků. Smutné je, že jde o náš konstrukt, za který nemohou ani Rusové, ani Němci, ani EU. Cenové stropy, jak je vláda chce aplikovat, poskytují na jednu stranu ochranu pro spotřebitele, ale zároveň mohou být dírou na veřejné finance.

Stav, kdy na jedné straně regulujeme cenu plynu, protože ho bude málo a zároveň také subvencujeme jeho pálení pro vývoz elektřiny, je úchylný. Že v zákoně chybí explicitní pojistka proti tomuto stavu, mi přijde ne nemoudré, ale pro státní finance přímo vražedné.